

המחלקה ללשון העברית
(סימן מחשב 123)

מטרת הלימודים

להקנות ידע בלשון העברית לתקופותיה ולתחומיה.
לתת לתלמידים כלים בלשניים ופילולוגיים למחקר העברית בזיקה ללשונות השמיות וללשונות מערביות בנות זמננו.
להכשיר את התלמידים ללימודים מתקדמים, לרבות מחקר ועריכה לשונית (ראו תארים שני ושלישי).

מבנה הלימודים

- תוכנית דו-מחלקתית
- תוכנית מחלקה ראשית
- חטיבת לימודים מורחבת

תוכנית הלימודים – דו-מחלקתי (54 נק"ז)

**שנה א'
קורסי חובה**

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-2571 123-1-2581	מבוא לדקדוק העברי א' מבוא לדקדוק העברי ב'	2 2	-	2 2	4	א'+ב'
123-1-0119	יסודות התחביר	2	-	2	2	א'
123-1-1451	תורת ההגה של העברית החדשה	2	-	2	2	א'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'
123-1-1651	הדרכה ביבליוגרפית	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1011 123-1-2331	ניקוד א' ניקוד ב'	2 2	-	2 2	4	א'+ב'
123-1-1311	תולדות הלשון העברית	2	-	2	2	א'/ב'

הערה : תלמידים ששפת אימם אינה עברית, ושאינן להם בגרות בעברית כשפת-אם, ילמדו את הקורס "מיומנויות בעברית כשפה שנייה" (או קורס מקביל שייקבע על-ידי המחלקה) בהיקף של 4 נק"ז (חלק א + חלק ב).

מומלץ ללמוד את הקורס בשנה א', אך באישור ועדת ההוראה אפשר ללמוד אותו גם בשנה ב'. תלמידים דוברי ערבית כשפת אם ילמדו את הקורס במקום "ערבית בסיסית" ובמקום קורס בחירה סמסטריאלי אחד.

תלמידים דוברי ערבית כשפת אם שלומדים בחטיבה (ואינם מחויבים בקורס "ערבית בסיסית") וכן תלמידים דוברי שפות אחרות כשפת אם (רוסית וכו') ילמדו את הקורס במקום שני קורסי בחירה סמסטריאליים.

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א' (פירושו של דבר שסטודנט שנכשל אפילו בקורס אחד לא יוכל לעבור לשנה העוקבת). ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורסים 'ניקוד' ו'ערבית בסיסית' הציון העובר הוא 65. בקורסים 'יסודות התחביר' ו'מבוא לדקדוק העברי' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.

2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.

3. פטור מלא מלימודי עברית.

שנה ב'

קורסי חובה

קורסי קדם	סמסטר	סה"כ נקודות	סה"כ שעות	שעות תרגול	שעות	שם הקורס	מס' הקורס
	א'	2	2	-	2	ערבית בסיסית*	123-1-5001
ערבית בסיסית 123-1-5001 (או פטור מהקורס)	ב'	2	2	-	2	ערבית לחוקרי עברית	123-1-0109
תורת ההגה של לשון המקרא'	א'+ב'	4	2	-	2	תורת הצורות של לשון המקרא א'	123-1-1131
123-1-1081			2		2	תורת הצורות של לשון המקרא ב'	123-1-2261
תורת ההגה של לשון המקרא'	א'	2	2	-	2	לשון חז"ל – מבוא	123-1-1801
123-1-1081							

	א/ב'	2	2	-	2	תחביר העברית החדשה	123-1-1141
סמנטיקה 123-1-1461	א'	2	2		2	חקר השיח של העברית החדשה	123-1-1071

*השיעור 'ערבית בסיסית' מיועד אך ורק לתלמידים שאינם יודעים ערבית. לא יוכלו להשתתף בו תלמידים שקיבלו ציון עובר בערבית בבחינת הבגרות (3 יחידות ומעלה) או ששפת אימם ערבית. תלמידים שקיבלו ציון עובר בערבית בבחינת הבגרות ישלימו את הנקודות החסרות בתיאום עם ועדת ההוראה המחלקתית.

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים מתוך קורסי הבחירה שיוצעו במחלקה.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'

הערה: תלמידים שלומדים "מיומנויות בעברית כשפה שנייה" צריכים להירשם לקורס בחירה אחד בלבד.

תנאי מעבר לשנה ג'

ציון 56 לפחות בכל קורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג'

קורסי חובה וסמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר	קורסי קדם
123-1-1091	ארמית מקראית	2	-	2	2	א/ב'	תורת ההגה של לשון המקרא

123-1-1081							
(או 'עברית מקראית' לתלמידי מקרא).							
תורת הצורות של לשון המקרא'; 203-1- 1131	א'/ב'	2	2	-	2	הלשון העברית של ימי הביניים	123-1-1351
'לשון חז"ל - מבוא' 123-1- 1801							
	א'	2	2	-	2	כתיבה מדעית	123-1-0031
תורת הצורות של לשון המקרא' 123-1- 1131	א'/ב'	2	2	-	2	עברית מקראית': טקסט ולשון	123-1-0021
	א'+ב'	4	2	-	2	סמינר א' סמינר ב'	

באישור המרצה וועדת ההוראה ניתן ללמוד את הסמינר גם בשנה ב'.

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים מתוך קורסי הבחירה שיוצעו במחלקה.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'

תוכנית הלימודים – מחלקה ראשית (80 נק"ז)

הלימודים בתוכנית זו טעונים אישור מטעם ועדת ההוראה של המחלקה ומותניים בממוצע 80 ומעלה בציוני שנה א'. המחלקה מעודדת לימודים במסגרת הזאת.

שנה א' (זהה לתוכנית הדו-מחלקתית)

קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-2571	מבוא לדקדוק העברי א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2581	מבוא לדקדוק העברי ב'	2	-	2		
123-1-0119	יסודות התחביר	2	-	2	2	א'
123-1-1451	תורת ההגה של העברית החדשה	2	-	2	2	א'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'
123-1-1651	הדרכה ביבליוגרפית	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1011	ניקוד א'	2	-	2	4	א'+ב'
123-1-2331	ניקוד ב'	2	-	2		
123-1-1311	תולדות הלשון העברית	2	-	2	2	א'/ב'

הערה: תלמידים ששפת אימם אינה עברית, ושאינן להם בגרות בעברית כשפת-אם, ילמדו את הקורס "מימונויות בעברית כשפה שנייה" (או קורס מקביל שייקבע על-ידי המחלקה) בהיקף של 4 נק"ז (חלק א + חלק ב).

מומלץ ללמוד את הקורס בשנה א', אך באישור ועדת ההוראה אפשר ללמוד אותו גם בשנה ב'. תלמידים דוברי ערבית כשפת אם ילמדו את הקורס במקום "ערבית בסיסית" ובמקום קורס בחירה סמסטריאלי אחד.

תלמידים דוברי ערבית כשפת אם שלומדים בחטיבה (ואינם מחויבים בקורס "ערבית בסיסית") וכן תלמידים דוברי שפות אחרות כשפת אם (רוסית וכו') ילמדו את הקורס במקום שני קורסי בחירה סמסטריאליים.

תנאי מעבר לשנה ב'

1. ציון עובר בכל קורסי שנה א' (פירושו של דבר שסטודנט שנכשל אפילו בקורס אחד לא יוכל לעבור לשנה העוקבת). ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורסים 'ניקוד' ו'ערבית בסיסית' הציון העובר הוא 65. בקורסים 'יסודות התחביר' ו'מבוא לדקדוק העברי' הציון העובר הוא 75.

אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-
הקדם שלו בהצלחה.

2. ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.

3. פטור מלא מלימודי עברית.

**שנה ב'
קורסי חובה**

קורסי קדם	סמסטר	סה"כ נקודות	סה"כ שעות	שעות תרגול	שעות	שם הקורס	מס' הקורס
	א'	2	2	-	2	ערבית בסיסית*	123-1-5001
ערבית בסיסית 123-1-5001 (או פטור מהקורס)	ב'	2	2	-	2	ערבית לחוקרי עברית	123-1-0109
תורת ההגה של לשון המקרא' 123-1-1081	א'+ב'	4	2	-	2	תורת הצורות של לשון המקרא א'	123-1-1131
			2		2	תורת הצורות של לשון המקרא ב'	123-1-2261
תורת ההגה של לשון המקרא' 123-1-1081	א'	2	2	-	2	לשון חז"ל – מבוא	123-1-1801
	א'/ב'	2	2	-	2	תחביר העברית החדשה	123-1-1141

סמנטיקה 123-1-1461	א'	2	2		2	חקר השיח של העברית החדשה	123-1-1071
-----------------------	----	---	---	--	---	--------------------------------------	------------

*השיעור 'ערבית בסיסית' מיועד אך ורק לתלמידים שאינם יודעים ערבית. לא יוכלו להשתתף בו תלמידים שקיבלו ציון עובר בערבית בבחינת הבגרות (3 יחידות ומעלה) או ששפת אימם ערבית. תלמידים שקיבלו ציון עובר בערבית בבחינת הבגרות ישלימו את הנקודות החסרות בתיאום עם ועדת ההוראה המחלקתית

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לפחות לשניים מתוך קורסי הבחירה שיוצעו במחלקה.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'

הערה: תלמידים שלומדים "מיומנויות בעברית כשפה שנייה" צריכים להירשם לקורס בחירה אחד בלבד.

סה"כ קורסי בחירה הנדרשים בשנים ב' ו-ג':

קורסים בהיקף של 22 נק"ז (רשימה של קורסי הבחירה מופיעה באתר המחלקה). **מומלץ ללמוד את כל קורסי הבחירה של המחלקה.**

תנאי מעבר לשנה ג'

ציון 56 בכל אחד מקורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג' קורסי חובה וסמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר	קורסי קדם
123-1-1091	ארמית מקראית	2	-	2	2	א/ב'	תורת ההגה של לשון המקרא.

123-1-1081							
(או 'עברית מקראית' לתלמידי מקרא).							
'תורת הצורות של לשון המקרא';						הלשון העברית של ימי הביניים	
123-1-1131	א'/ב'	2	2	-	2		123-1-1351
'לשון חז"ל – מבוא'							
123-1-1801							
	א'	2	2	-	2	כתיבה מדעית	123-1-0031
'תורת הצורות של לשון המקרא'	א'/ב'	2	2	-	2	עברית מקראית: טקסט ולשון	123-1-0021
123-1-1131							
	א'+ב'	4	2	-	2	סמינר א' סמינר ב'	
	א'+ב'	4	2	-	2	סמינר א' סמינר ב'	

באישור המרצה וועדת ההוראה ניתן ללמוד אחד משני הסמינרים בשנה ב'.

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לשניים משלושה קורסי בחירה שיוצעו מדי שנה.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'

סה"כ קורסי בחירה הנדרשים בשנים ב' ו-ג': ראו סעיף זה בשנה ב'.

תוכנית הלימודים – חטיבה (28 נק"ז)

שנה א' קורסי חובה

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
123-1-2571 123-1-2581	מבוא לדקדוק העברי א' מבוא לדקדוק העברי ב'	2 2	-	2 2	4	א'+ב'
123-1-0119	יסודות התחביר	2	-	2	2	א'
123-1-1011 123-1-2331	ניקוד א' ניקוד ב'	2 2	-	2 2	4	א'+ב'
123-1-1461	סמנטיקה	2	-	2	2	א'/ב'
123-1-1081	תורת ההגה של לשון המקרא	2	-	2	2	ב'

תנאי מעבר לשנה ב'

- ציון עובר בכל קורסי שנה א' (פירושו של דבר שסטודנט שנכשל אפילו בקורס אחד לא יוכל לעבור לשנה העוקבת). ציון עובר בשיעורי המחלקה הוא ככלל 56, אך בקורס 'ניקוד' הציון העובר הוא 65, ובקורסים 'מבוא לדקדוק העברי' ו'יסודות התחביר' הציון העובר הוא 75. אלה הם קורסי קדם לרוב השיעורים בשנים ב' ו-ג'. הרשמה לקורס כלשהו מותנית בסיום קורס-הקדם שלו בהצלחה.
- ממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי שנה א' במחלקה.
- פטור מלא מלימודי עברית.

הערה: תלמידים ששפת אימם אינה עברית, ושאינן להם בגרות בעברית כשפת-אם, ילמדו את הקורס "מימוניות בעברית כשפה שנייה" (או קורס מקביל שייקבע על-ידי המחלקה) בהיקף של 4 נק"ז (חלק א + חלק ב).

מומלץ ללמוד את הקורס בשנה א', אך באישור ועדת ההוראה אפשר ללמוד אותו גם בשנה ב'.

תלמידים דוברי ערבית כשפת אם ילמדו את הקורס במקום "ערבית בסיסית" ובמקום קורס בחירה סמסטריאלי אחד.

תלמידים דוברי ערבית כשפת אם שלומדים בחטיבה (ואינם מחויבים בקורס "ערבית בסיסית") וכן תלמידים דוברי שפות אחרות כשפת אם (רוסית וכו') ילמדו את הקורס במקום שני קורסי בחירה סמסטריאליים.

**שנה ב'
קורסי חובה**

קורסי קדם	סמסטר	סה"כ נקודות	סה"כ שעות	שעות תרגול	שעות	שם הקורס	מס' הקורס
	א/ב'	2	2	-	2	תולדות הלשון העברית*	123-1-1311
תורת ההגה של לשון המקרא'	א'	2	2	-	2	לשון חז"ל – מבוא	123-1-1801
123-1-1081							
סמנטיקה	א'	2	2		2	חקר השיח של העברית החדשה	123-1-1071
123-1-1461							

*אפשר ללמוד את הקורס 'תולדות הלשון העברית גם בשנה א'

בנוסף חייב כל תלמיד להירשם לקורס אחד מבין קורסי הבחירה שיוצעו במחלקה.

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'
	קורס בחירה	2	-	2	2	א/ב'

תנאי מעבר לשנה ג'

ציון 56 בכל אחד מקורסי שנה ב' וממוצע כללי של 65 לפחות בקורסי המחלקה.

שנה ג'

קורסי חובה וסמינרים

מס' הקורס	שם הקורס	שעות	שעות תרגול	סה"כ שעות	סה"כ נקודות	סמסטר
	סמינר א' סמינר ב'	2 2	-	2 2	4	א'+ב'
	קורס בחירה ממגוון קורסי המחלקה	2	-	2	2	א'/ב'

- תוכנית זו מיועדת גם לתלמידים הלומדים במחלקה ללימודים רב-תחומיים (147)

הערות כלליות

* כדי לסגור את התואר במחלקה יש להגיע לממוצע של 65 לפחות בשיעורי המחלקה.

סמינרים

במסגרת מחלקה ראשית יש לכתוב שתי עבודות סמינר. בתוכנית הדו-מחלקתית ובמסגרת מחלקה משנית יש לכתוב עבודת סמינר אחת.

העבודה תוגש לא יאוחר מ-30 בספטמבר בסוף שנת הלימודים שבה מתקיים הסמינר. בקשות לדחיית מועד ההגשה לא יידונו לאחר 30 בספטמבר של אותה שנת הלימודים (תקנות מפורטות יותר ניתן לקבל במזכירות המחלקה). כללי הגשת העבודה ייקבעו על ידי המרצה בהתאם לתקנון הסמינרים. זכאים להשתתף בסמינרים רק תלמידים שסיימו את כל החובות של שנה א'. אין להשתתף בשני סמינרים של מרצה אחד או בנושא אחד.

לימודי עברית

*הקבלה למועמדים שאינם דוברי עברית מותנית ברמה ו' לפחות בבחינת יע"ל. מועמדים ברמה ו' יתקבלו בתנאי שבתוך סמסטר אחד יגיעו לרמת פטור.

תגבורים

1. לתלמידי שנה א' ששפת אימם אינה עברית מומלץ מאוד להירשם לשיעורי תגבור בקורסי היסוד 'ניקודי (א'+ב)', 'מבוא לדקדוק העברי' (א'+ב') ו'ניתוח תחבירי' (א'+ב'). השיעורים נכללים בסל שירותי התמיכה של דיקנאט הסטודנטים.

2. תלמידים ששפת אימם עברית יחויבו אף הם בשיעורי תגבור בסמסטר ב' אם הישגיהם בסמסטר א' יהיו נמוכים מן הרף שהציבו המרצים בקורסים הנידונים. התגבור לתלמידים אלה כרוך בתשלום סמלי ומתבצע במתכונת של חונכות אישית (פרטים נוספים בדיקנאט הסטודנטים).

חובה לקרוא את פרק תקנון הפקולטה לתואר ראשון